

بزرگداشت استاد علی اصغر جمراسی پژوهشگر و شاعر زبان خلجی

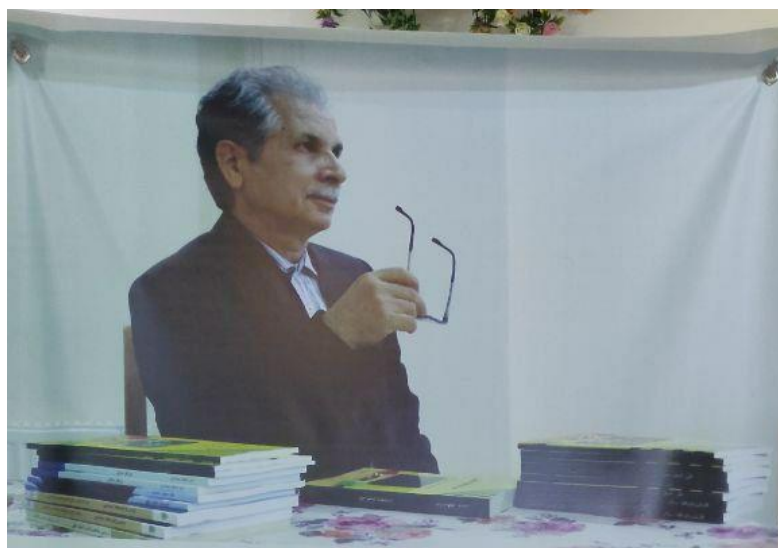
(با توجه به تعطیلات اول سال خبر اکنون
منتشر می شود)

مراسم بزرگداشت استاد علی اصغر جمراسی
پژوهشگر و شاعر خلجی زبان در اولین پنجشنبه
سال ۱۴۰۱ استان مرکزی شهر اراک
فرهنگسرای آئینه برگزار شد. در این مراسم که
از طرف هیات امنای خانه تاریخی امیر کبیر و
همکاری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی
استان مرکزی برگزار شده بود همچنین از
قهرمان ورزشی استان بهمن مرادیگی هزاه نیز
تجلیل شد.

هیات امنای خانه تاریخی امیر کبیر در این
مراسم لوح تقدیر هایی به استاد علی اصغر
جمراسی و آقای بهمن مرادیگی هزاه اهدا کرد.
همچنین سه کتاب از آثار استاد علی اصغر
جمراسی طی امضای هیات امنای خانه
تاریخی امیر کبیر و برخی از حضاران به
کتابخانه خانه امیر کبیر اهدا گردید.

استاد علی اصغر جمراسی با صرف بیش از سی
سال، آثاری منظوم و منثور و تحقیقی در زمینه
های تاریخ، زبان و ادبیات زبان کهن خلجی پدید
آورده اند. ایشان را می توان در واقع ادامه دهنده
راه پروفسور گرهارد دورفر ایرانشناس آلمانی، در
زمینه تحقیقات و جمع آوری فرهنگ عامه زبان
خلجی دانست.

زبان خلجی یکی از اعضای خانواده زبانهای
ترکی می باشد که تنها و تنها در ایران زنده است
و توسط گویشوران پاسداشته می شود. این زبان
در میان زبانهای ترکی سراسر جهان به سبب
ویژگی های منحصر به فرد خود جایگاه بسیار
استثنایی دارد. بطوری که پروفسور دورفر- به
نوشته خود - زمانی که در متن رساله دکتری

حاصل ۳۰ سال پژوهش و نگارش در زمینه تاریخ و فولکلور قوم خلج
نویسنده و پژوهشگر : علی اصغر جمراسی

محمد مقدم متوجه شد که این زبان برخلاف تصور او هنوز زنده است در پوست خود ننگنجد و سه تن از دانشجویان دکتری خود را با بورس دولتی روانه ایران کرد تا در این باره تحقیقات دست اولی انجام دهند. در همین سفر بود که این گروه سه نفر با مرحوم مسیب عربگل آشنا می شوند و ایشان با معلومات و قریحه شاعری خود آنها را شگفت زده کرده و به سرعت تبدیل به همکار آنها در پژوهش زبان خلجی می شود.

در مراسم بزرگداشت استاد علی اصغر جمراسی که در روزهای نخست سال نو شمسی و از طرف بنیاد خانه امیر کبیر و به عنوان یکی از سلسله نشستهای پنج شنبه های فرهنگی خانه امیر کبیر برگزار شد دکتر ابراهیم گودرزی درباره قله مشاهیر استان یعنی امیر کبیر سخنرانی کرد. ایشان در کنار معرفی و تجلیل از شخصیت امیر کبیر معروف به معرفی یک امیر کبیر غیر معروف دیگر نیز اقدام کردند که به سبب ضیق وقت شرح و تفصیل آن به زمان و مکان دیگری موکول شد. این امیر کبیر غیر معروف کمال الدین حسین اخلاطی است که به گفته دکتر گودرزی نحوه آشنایی ایشان با این شخصیت تاریخی نیز ماجرابی شنیدنی دارد. مصطفی رزاقی سخنران دوم این مراسم بودند که در مقاله ای به جایگاه فرهنگ عامه پژوهی و جایگاه استاد علی اصغر جمراسی در بازیابی و حفظ و ثبت و ضبط فرهنگ عامه خلجی به زبان خلجی پرداخت و در انتهای سخنان خود لیست آثار چاپ شده و در نوبت چاپ استاد جمراسی را قرائت کرد.

از آنجا که مراسم به بزرگداشت پژوهشگر زبان خلجی اختصاص داشت، خانم طیبه عربگل فرزند مرحوم مسیب عربگل اولین شاعر زبان خلجی نیز در مراسم حضور داشت رونقی دو چندان به این مراسم افزود. خانم طیبه عربگل در سخنرانی خود، بعد از مختصر شرح حالی از مرحوم مسیب عربگل به قرائت چند شعر کوتاه خلجی از مجموعه اشعار مرحوم بسنده کرد.

نوبت که به سخنران اصلی مراسم یعنی خود استاد علی اصغر جمراسی رسید حاضران در فرهنگسرا در صندلی های خود سراپا گوش شدند و به ماجرای آغاز توجه استاد جمراسی به زبان مادری و کشف دوباره آن توجه نمودند. استاد جمراسی سیر سریعی از روند آفرینش آثار خود ارائه داد و سپس در حوزه اهمیت فرهنگ عامه و قصه های عامیانه تأملی بجا کرد و به نقل خلاصه وار روایت خلجی داستان شنگول و منگول معروف پرداختند.

استاد جمراسی به اصرار حضار در سالن به شرح و بسط شعر «جنون هوی» (خانه جنون) (junun havi) پرداخت. این شعر که بیت اول آن چنین است: قیروروم جنون هوینگ/ بنا اوزوم معمار اوزوم. پیش از سخنرانی ایشان توسط آشیق حسن تلخابی با نوای چوگور خوانده شده بود. (آشیق حسن تلخابی اولین فردی است خود خلج است و اشعار خلجی را با چوگور می خواند). استاد جمراسی زمانی که در مصرع آخر شعر به واژه «سردار» رسید: «سر اوزوم سردار اوزوم» (هم سر و هم سردار خودم هستم) منقلب شد و با وجود خودداری، اشک از چشمانشان سرازیر شد. در دلایل این انقلاب احساسی می توان این را مطرح کرد که شاید به یاد برادر شهیدشان «سردار علی اکبر جمراسی» افتادند.

این مراسم با ثبت عکس یادگاری در حال پایان بود که صدایی در فرهنگسرا طنین انداز شد که مادر شهید جمراسی که مادر استاد جمراسی نیز می باشد در سالن حضور دارند و در کانون جمع بر روی صندلی مستقر شدند و عکس یادگاری به وجود ایشان مزین شد.

ناگفته نماند که در این مراسم گروه موسیقی «ایل سون» نیز حضور داشت و با چند ترانه ای که ارائه کردند که موجب بسط روحی حاضران گشت.

گفتنی است مجری جلسه مهندس ابوالفضل عباسی بانی مدیرعامل بنیاد اراک شناسی در ابتدای جلسه درباره اهمیت استان اراک و جایگاه آن در فرهنگ و سیاست ایران توضیح داد و برنامه نشست را اعلام و هدایت کرد.

لیست آثار استاد جمراسی

علی اصغر جمراسی فرزند علی در سال ۱۳۴۳ خورشیدی در شهر تلخاب از توابع شهرستان فراهان استان مرکزی چشم به جهان گشود. دوره متوسطه را در دبیرستان حکیم نظامی قم به سال ۱۳۶۰ به اتمام رساند و در سال ۱۳۶۹ خورشیدی موفق به دریافت دانش نامه کارشناسی ارشد علوم سیاسی و معارف اسلامی از دانشگاه امام صادق(ع) (تهران) شد. از سال ۱۳۶۲ تا سال ۱۳۹۶ به عنوان کارشناس در سپاه پاسداران و وزارت کشور شاغل بوده است. وی در بین سال های (۱۳۷۸-۱۳۷۶ خورشیدی) به عنوان مسؤول راه اندازی و اولین سرپرست دانشگاه پیام نور فراهان انتخاب شد.

کتابهای منتشر شده:

- ۱- بررسی مفاهیم نظری امنیت ملی، تهران، انتشارات مرکز آموزش و مدیریت دولتی ۱۳۷۴
- ۲- خلج ها یادگار ترک های باستان (سیر مهاجرت خلج ها از ترکستان تا خلجستان و فراهان) ۱۳۸۵، تهران انتشارات پیام پویا
- ۳- منظومه قارشوبالوققا سلام (اولین کتاب به زبان ترکی خلجی)، تهران، اندیشه نو، ۱۳۸۶، چاپ سوم ۱۳۹۵.
- ۴- تولکو ماتالی (برگردان ثعلبیه میرزا محمد باقر خلخالی به ترکی خلجی)، تهران انتشارات تک درخت ۱۳۹۲، چاپ اول. و چاپ دوم آن در سال ۱۳۹۵
- ۵- گول صنوبر داستانی (داستان گل و صنوبر به ترکی خلجی) تهران انتشارات تک درخت ۱۳۹۴ چاپ اول. چاپ دوم آن در سال ۱۳۹۵
- ۶- خلج تیلی دانیاشاقی و بیلگیسی (خداحافظ خلجی) مکالمه و گرامر زبان ترکی خلجی ۱۳۹۴ چاپ دوم با اصلاحات و اضافات ۱۳۹۹
- ۷- خلج اوردو (سکونتگاه قبایل خلج در تاریخ) تهران ناشر مؤلف ۱۳۹۷

۸-خلچرچه موللا نصرالدینی کُ مَراق سؤزلری (لطیفه های ملانصرالدین در میان خلجها) همراه با ترجمه فارسی، تهران ناشر مؤلف، سال ۱۳۹۷

کتابهای آماده چاپ که بعلت گرانی کاغذ از نشر باز مانده اند:

۹-خلج سؤزل و کؤ (فرهنگ لغات خلجی- فارسی جمراسی) این کتاب حاوی ۲۶۰۰۰ واژه قدیم و جدید است که در حال حاضر فقط یک نسخه از آن نشر گردیده است.

۱۰-فراهان خلچلریچه ماتالار و افسانالار (۲۴ داستان و افسانه همراه با ترجمه فارسی از مردمان خلج فراهان) ۱۳۹۸

۱۱-آشتیان و تفرش خلچلریچه ماتالار و افسانالار (۲۴ داستان و افسانه همراه با ترجمه فارسی از مردمان خلج آشتیان و تفرش) ۱۳۹۸

۱۲-آشتیان و خلجیستان خلچلریچه ماتالار و افسانالار (۱۸ داستان و افسانه همراه با ترجمه فارسی آن از مردمان خلج آشتیان و خلجستان قم)

۱۳-مجموعه داستانهایی از مردمان خلج استانهای قم و مرکزی به زبان فارسی ۱۳۹۸

۱۴-عشق هوی (خانه عشق) (مجموعه اشعار اخلاقی، فرهنگی و تربیتی ترکی خلجی) ۱۳۹۸

۱۵-خیال بالوقو (شهر خیال)، موضوع کتاب ۵ داستان طنزگونه در قالب قصیده طولانی به زبان خلجی است که با دو فونت لاتین و فارسی برای علاقمندان تنظیم شده است.

۱۶-بیاتیلار خومراسی (دوبیتی های خلجی) سال ۱۳۹۹

۱۷-هایوملار و تاتالار سؤزو(اصطلاحات، ضرب المثل، دعا و نفرین خلجی) همراه با ترجمه فارسی سال ۱۳۹۹

۱۸-مثنوی معنوی ترکی، ملاهاشم خراباتی تصحیح و ترجمه از ترکی اویغوری به ترکی آذربایجانی ۱۴۰۰